

RIKSDAGENS FÖRFATTNINGSSAMLING

UTGIVEN AV RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

UTKOM DEN 18 JULI

1968 · NR 5

Nr 5

Bestämmelser om företagsnämnder m.m. inom riksdagsförvaltningen

utfärdade av styrelsen för riksdagens förvaltningskontor den 6 juni 1968

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor har, med stöd av riksdagens bemyndigande¹, funnit gott föreskriva, att bestämmelserna i Kungl. Maj:ts härefter intagna kungörelse den 29 mars 1968 (nr 104) om företagsnämnder m. m. inom statsförvaltningen (*bilaga 1*) samt i Kungl. Maj:ts härefter intagna cirkulär den 29 mars 1968 (nr 103) till statsmyndigheterna om bestridande av utgifter för förslagsverksamhet i vissa fall (*bilaga 2*) i tillämpliga delar skall gälla för riksdagen och dess verk. Härvid skall vad i kungörelsen 1968: 104 sägs i 3 § om Kungl. Maj:t eller annan myndighet i stället avse riksdagen eller myndighet, i 4 § första stycket och andra stycket (slutet) om Kungl. Maj:t i stället avse riksdagen och i 17 och 18 §§ om centrala förslagsnämnden i stället avse riksdagsförvaltningens centrala förslagsnämnd, varjämte vad i 35 § sägs icke skall gälla vid riksdagen och dess verk.

Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 juli 1968.

Stockholm den 6 juni 1968.

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

Bilaga 1

SFS Nr 104

KUNGL. MAJ:TS KUNGÖRELSE

om företagsnämnder m. m. inom statsförvaltningen;

given Stockholms slott den 29 mars 1968.

Kungl. Maj:t har funnit gott förordna som följer².

Inrättande av företagsnämnd

1 §.

Hos central, regional eller lokal statlig myndighet med i regel minst 50 anställda skall finnas företagsnämnd, om myndigheten beslutar det eller

¹ BaU 1968:49; Rskr 320

² Jfr prop. 1968:1 (bil. 2 p. 6); SU 42; Rskr 115.

personalorganisation (personalorganisationer) som omfattar minst hälften av antalet anställda vid myndigheten begär det. Hos annan statlig myndighet skall finnas företagsnämnd, om myndigheten och vederbörande personalorganisation (personalorganisationer) kommer överens om det. Överenskommelse får även träffas om att det skall finnas flera företagsnämnder hos samma myndighet.

Central myndighet bestämmer i förekommande fall om och i vilken ordning regional eller lokal myndighet skall träffa överenskommelse.

Uppgifter

2 §.

Företagsnämnd har till uppgift att som organ för samråd och information mellan myndigheten och de anställda verka för bästa möjliga arbetsresultat och arbetstillfredsställelse. Det åligger nämnden särskilt att

upprätthålla fortlöpande samverkan mellan myndigheten och de anställda, ge de anställda upplysning om mål och förutsättningar för myndighetens verksamhet samt om verksamhetens resultat,

verka för effektivitet i arbetet samt god hushållning med arbetskraft, råvaror och materiel,

verka för ett gott förhållande mellan arbetsledning och övriga anställda,

verka för de anställdas trygghet i anställningen samt för arbetarskydd, trivsel i arbetet och en god arbetsmiljö i övrigt,

främja personalutbildning,

främja förslagsverksamhet,

i övrigt verka för goda drifts- och arbetsförhållanden.

3 §.

Företagsnämnd får ej taga befattning med tvist i fråga som regleras genom kollektivavtal eller genom föreskrift som Kungl. Maj:t eller annan myndighet meddelat.

4 §.

Företagsnämnd får övertaga myndighetens rätt att besluta om ersättning och belöning i förslagsärenden, som avses i 13 §, inom ramen för medel som Kungl. Maj:t ställt till myndighetens förfogande att användas särskilt för förslagsverksamhet eller som myndigheten i annat fall ställt till nämndens förfogande för sådan verksamhet. Har sådana medel ej anvisats eller eljest ställts till förfogande, får nämnden taga i anspråk medel, som anvisats myndigheten till expenser, med den begränsningen att beslut om ersättning eller belöning får avse högst 500 kronor i varje särskilt fall.

Nämnd får vidare övertaga myndighetens rätt att besluta om användningen av medel som myndigheten disponerar för åtgärder som avses i Kungl. Maj:ts cirkulär den 29 juni 1966 (nr 381) om bestridande av kostnader för vissa personalvårdande åtgärder m. m. eller av medel som Kungl. Maj:t eller myndighet eljest beslutat skola användas för personalvårdande verksamhet av jämförlig natur.

Nämnd skall meddela myndigheten huruvida den önskar utnyttja befogenhet enligt första och andra styckena.

Utbetalning med anledning av nämnds beslut göres av myndigheten.

5 §.

I fråga som är väsentlig för myndigheten eller dess anställda skall samråd och information ske i företagsnämnd för att taga till vara de anställdas erfarenheter och kunskaper och tillgodose deras intresse av insyn i myndighetens verksamhet. Särskilt skall beaktas organisatoriska, tekniska och ekonomiska förhållanden, personalfrågor och andra förhållanden vilkas belysning är ägnade att främja effektiviteten i arbetet, underlätta samarbetet inom myndigheten och öka trivseln på arbetsplatsen.

Fråga som avses i första stycket skall regelmässigt behandlas i nämnden, innan myndigheten fattar beslut och genomför förändring. När myndigheten fattat beslut i fråga som är av betydelse för de anställda, skall information lämnas i nämnden.

Omfattar myndighet flera förvaltningsenheter, skall information lämnas om varje enhets förhållanden, om det kan ske utan olägenhet.

Inom nämnden skall samråd ske om informationens närmare omfattning och utformning.

Skyldighet att samråda och informera föreligger ej, om uppenbarande av visst förhållande kan medföra skada för allmänt eller enskilt intresse.

6 §.

Företagsnämnd skall fortlöpande informera de anställda om sitt arbete (vidareinformation). Detta kan ske genom att meddelanden från nämnden lämnas av arbetsledningen till underställd personal. Vidareinformation kan även lämnas bl. a. vid personalsammankomst, som ordnas av myndigheten eller personalorganisation, och genom spridning av protokoll, cirkulärmeddelanden eller notiser i tidning, som utges av myndigheten eller personalorganisation.

Nämnden bör en gång om året lämna personalen en sammanfattande redogörelse för sin verksamhet.

Inom nämnden skall samråd ske om vidareinformationens närmare omfattning och utformning.

7 §.

Företagsnämnd skall bidra till bästa möjliga resultat i myndighetens verksamhet genom att behandla frågor om verksamhetens organisation, teknik, planering eller utveckling. Myndigheten skall fortlöpande lämna nämnden redogörelse för föreslagna, planerade eller företagna omläggningar eller andra viktigare förändringar av drifts- eller arbetsförhållanden vid myndigheten, nya tillverkningar, nya framställnings- eller arbetsmetoder eller andra tekniska eller administrativa anordningar.

8 §.

Myndighet skall regelbundet lämna information i företagsnämnden om *statförslag*, fastställd stat och ekonomiskt utfall samt ekonomiska redogörelser i övrigt som är ägnade att belysa myndighetens aktuella och framtida verksamhet.

9 §.

I den mån fortlöpande kontakter i personalfrågor mellan myndigheten och personalorganisation ej förekommer i annan form, skall samråd ske och information lämnas i företagsnämnden om bl. a. principer och metoder för rekrytering, urval, introduktion och utbildning av personal samt för omplacering eller omskolning av anställda vid omorganisation eller ratio-

nalisering eller av annan orsak. Information bör vidare lämnas om bl. a. myndighetens rekryteringsläge, personalomsättning, de anställdas hälsotillstånd, sjukfrånvaro och olycksfall.

Beträffande väsentlig förändring i form av omorganisation, nedläggning, inställelse eller mer omfattande inskränkning av verksamheten skall samråd snarast möjligt ske i nämnden om åtgärdens följder för de anställda. Anmäler myndigheten sådan åtgärd till arbetsmarknadsorgan eller annat statligt organ, skall nämnden underrättas om anmälan. Nämnden skall också hållas underrättad om ärendets utveckling.

Bestämmelserna i första och andra styckena får ej åberopas för krav på att individuellt fall skall behandlas i nämnden.

10 §.

Företagsnämnd skall i samförstånd med skyddsombud eller skyddskommitté verka för att arbetarskyddet och arbetshygienien förbättras. Nämnden skall härvid beakta betydelsen av bl. a. god ordning i arbetet, ändamålsenliga arbetsplatser och lämpliga personalrum.

Om myndigheten och personalorganisation (personalorganisationer) kommer överens om det, skall nämnden fullgöra de uppgifter som åvilar skyddskommitté. Central myndighet bestämmer i förekommande fall om och i vilken ordning sådan överenskommelse skall träffas från regional eller lokal myndighets sida.

11 §.

Företagsnämnd skall verka för att myndighetens personal får god och allsidig utbildning som är ägnad att inom ramen för myndighetens behov tillgodose de anställdas intresse.

Nämnden bör beredas tillfälle att yttra sig över myndighetens förslag till utbildningsprogram, *kursplaner* och andra utbildningsåtgärder av vikt, om sådan fråga ej behandlas i annat samarbetsorgan.

När lärlingsutbildningsfråga eller annan yrkesutbildningsfråga behandlas i nämnden, skall yrkesombud kallas att delta i överläggningarna.

12 §.

Företagsnämnd skall uppmärksamma principiella frågor om hur arbetsstudier bör anordnas och bedrivs inom myndigheten.

Förslagsverksamhet

13 §.

Genom förslagsverksamhet har anställd möjlighet att lägga fram förslag som avser ändrad drifts- eller arbetsmetod, skydds-, utbildnings- eller trivselfråga samt annan teknisk eller administrativ anordning eller åtgärd till gagn för myndigheten och de anställda. För förslag kan utgå ersättning eller belöning.

Förslagsverksamheten omfattar ej förslag som avses i lagen den 18 juni 1949 (nr 345) om rätten till arbetstagares uppfinningar och ej heller förslag som den anställde i sitt arbete har till uppgift eller erhållit särskilt uppdrag att utarbeta.

Storleken av ersättning eller belöning får ej i förväg maximeras. Skall ersättning eller belöning utgå av medel till expenser, bestämmas den enligt normer som fastställs av *statsförvaltningens centrala förslagsnämnd*.

Har företagsnämnd övertagit myndighetens beslutanderätt i förslagsärenden, handlägges sådana ärenden enligt 14—17 §§.

14 §.

Företagsnämnd bestämmer den ordning i vilken förslag skall inges och förslagsställare skall hållas underrättad om förslags behandling. Även i övrigt beslutar nämnden om praktiska anordningar och anvisningar för förslagsverksamheten.

15 §.

Företagsnämnd bedömer huruvida ingivet förslag är sådant att ersättning bör utgå till förslagsställaren, om myndigheten tillgodogör sig förslaget.

Tillgodogör sig myndigheten förslaget, beslutar nämnden om ersättningen. Denna bestäms med hänsyn till den användbarhet och det ekonomiska eller eljest praktiska värde som förslaget har för myndigheten och de anställda.

Har förslag för vilket ersättning utgått visat sig vara väsentligt värdefullare än som antogs när ersättningen fastställdes, kan nämnden besluta om ytterligare ersättning. Förslagsställaren skall göra framställning om sådan ersättning inom tre år från närmast föregående ersättningsbeslut.

16 §.

Om särskilda skäl föranleder det, får företagsnämnd besluta om belöning av förslag för vilket ersättning ej kan utgå. Belöning kan utgå även till förslagsställare som är anställd hos annan myndighet.

17 §.

Finner företagsnämnd att ersättning eller belöning, som skolat utgå av medel till expenser, bör bestämmas till högre belopp än 500 kronor, skall nämnden med eget yttrande överlämna ärendet till centrala förslagsnämnden.

18 §.

Beslutar myndigheten i förslagsärenden, äger 15—17 §§ motsvarande tillämpning. Myndigheten skall inhämta företagsnämndens yttrande innan beslut fattas om ersättning eller belöning eller om praktiska anordningar och anvisningar för förslagsverksamheten eller innan myndigheten överlämnar ärende till centrala förslagsnämnden.

Sammansättning

19 §.

Företagsnämnd består av ledamöter, som utses till lika antal av myndigheten och personalorganisation (personalorganisationer). I nämnden bör olika yrkesgrupper och arbetsenheter inom myndigheten så långt möjligt vara företrädna. Antalet ledamöter från vardera sidan får vara högst sju eller, om det behövs för mera allsidig representation i nämnden, högst nio.

Antalet ledamöter bestäms genom överenskommelse mellan myndigheten och personalorganisation. Företräder flera organisationer de anställda vid myndigheten, bestäms fördelningen av de anställdas mandat på de olika organisationerna genom överenskommelse mellan dessa. Om sådan överenskommelse ej träffas, fördelar myndigheten de anställdas mandat i förhållande till antalet medlemmar hos personalorganisationerna vid myndigheten.

För ledamöterna utses i samma ordning lika antal suppleanter. Suppleant bör vara personlig.

Ledamot och suppleant skall vara anställd vid myndigheten, om annat ej följer av 20 §.

Ledamot och suppleant bör vara väl förtrogen med arbets- och driftsförhållandena vid myndigheten.

20 §.

Ledamot och suppleant bör utses för två år. När företagsnämnd inrättas, bör dock halva antalet ledamöter och suppleanter utses för ett år.

Av de ledamöter som utses av myndigheten skall en vara myndighetens chef eller annan chefstjänsteman. Myndigheten kan till ledamot eller suppleant utse även ledamot av myndighetens styrelse eller motsvarande organ som ej är anställd vid myndigheten.

De ledamöter och suppleanter som företräder de anställda utses av den personalorganisation som de tillhör på sätt som organisationen bestämmer. Fullgör nämnd de uppgifter som åvilar skyddskommitté, skall minst en ledamot som personalorganisation utser vara skyddsombud. Ordförande i lokal eller regional personalorganisation bör vara ledamot i nämnden, om han är anställd hos myndigheten.

Lämnar ledamot eller suppleant sin anställning eller sitt uppdrag hos myndigheten eller personalorganisationen, upphör samtidigt hans uppdrag som ledamot eller suppleant i nämnden.

21 §.

Till ordförande i företagsnämnd utser myndigheten bland sina ledamöter myndighetens chef eller annan chefstjänsteman. Vice ordförande utses av de ledamöter som företräder de anställda. Nämnden bör inom sig utse sekreterare. Till sekreterare kan dock utses person utom nämnden.

Arbetsformer

22 §.

Företagsnämnd skall hålla ordinarie sammanträde minst en gång varje kalenderkvartal. Föreligger särskilda skäl, får sammanträde inställas, om ledamöterna är ense om det.

Ordföranden skall senast tio dagar före ordinarie sammanträde skriftligen kalla övriga ledamöter i nämnden till sammanträdet. Föredragningslista och handlingar, avsedda att belysa frågor, som skall behandlas vid sammanträdet, skall tillställas ledamöterna i så god tid som möjligt, dock senast tre dagar före sammanträdet. Vid sammanträdet skall tagas upp frågor, om vilkas behandling ledamot gjort skriftlig framställning hos ordföranden senast fem dagar före sammanträdet. Även om sådan framställning ej gjorts, får nämnden behandla ärende, om ledamöterna är ense om det.

Om ledamot begär det, skall extra sammanträde hållas för att behandla ärende, som ej lämpligen kan anstå till ordinarie sammanträde. Till extra sammanträde skall ordföranden kalla ledamöterna i så god tid som möjligt.

Under tid för allmän arbetsinställelse vid myndigheten får sammanträde hållas endast om ledamöterna är ense om det.

23 §.

Företagsnämnd är beslutför när ordföranden eller vice ordföranden och minst halva antalet övriga ledamöter är närvarande.

Som nämndens beslut gäller den mening varom de flesta förenar sig eller, vid lika röstetal, den mening som ordföranden biträder.

24 §.

Vid företagsnämnds sammanträde föres protokoll, som justeras av ordföranden och en av personalrepresentanterna. Protokollet bör vara justerat och utlämnat till nämndens ledamöter och suppleanter senast fjorton dagar efter sammanträdet.

25 §.

Framföres i viss fråga olika meningar, skall ledamot som begär det få sin särskilda mening antecknad i protokollet.

Ledamot som närvarit vid beslut i ärende och som ej låtit anteckna skiljaktig mening till protokollet är ansvarig för beslutet.

26 §.

På begäran av ledamot får företagsnämnd kalla anställd vid myndigheten med speciell sakkunskap att närvara vid behandlingen av viss fråga. Nämnd får kalla även annan person att som sakkunnig höras i viss fråga.

27 §.

Företagsnämnd får inrätta förslagskommitté. Nämnden får till kommittén överlåta andra uppgifter inom förslagsverksamheten än rätten att besluta om ersättning eller belöning.

Om myndighetens storlek eller organisation eller andra särskilda skäl motiverar det, får nämnd vidare inrätta arbetsutskott eller annat utskott eller arbetsgrupp för särskilt angivna uppgifter eller verksamhetsområden. Arbetsutskott, annat utskott eller arbetsgrupp skall redovisa sitt arbete till nämnden som har att taga slutlig ställning till behandlade frågor.

28 §.

Ledamot, suppleant och sekreterare i företagsnämnd, förslagskommitté, arbetsutskott, annat utskott eller arbetsgrupp samt annan deltagare i sammanträde med sådant organ får ej obehörigen yppa eller utnyttja vad han erfarit i denna egenskap.

Central företagsnämnd m. m.

29 §.

Finns flera företagsnämnder hos central myndighet eller hos central myndighet jämte underlydande regional eller lokal myndighet, får den centrala myndigheten och personalorganisation (personalorganisationer) komma överens om att inrätta central företagsnämnd med uppgift att bl. a. främja och vägleda övriga nämnders och företagsombudens verksamhet.

Central företagsnämnd bestämmer om beslutanderätt som avses i 4 § skall utövas. Central företagsnämnd bestämmer också huruvida sådan beslutanderätt skall utövas av nämnden eller av företagsnämnd. Finns ej central nämnd vid myndighet med flera företagsnämnder, utövas beslutanderätten av den eller de nämnder som nämnderna kommer överens om.

Beträffande central företagsnämnd gäller i övrigt 2—28, 31, 33 och 34 §§ i tillämpliga delar. I central nämnd kan dock till ledamot eller suppleant utses även tjänsteman hos personalorganisation.

En för flera centrala myndigheters verksamhetsområden gemensam central företagsnämnd med uppgift att främja och vägleda övriga nämnders och företagsombudens verksamhet får inrättas efter överenskommelse mellan myndigheterna och personalorganisation (personalorganisationer). Beträffande sådan nämnd gäller i övrigt särskilda bestämmelser.

Företagsombud

30 §.

Vid central, regional eller lokal myndighet, där företagsnämnd ej finns, kan företagsombud utses av personalorganisation (personalorganisationer) till ett antal av två eller, vid större arbetsplats, högst fyra för den tid och i den ordning som anges i 19 och 20 §§.

Arbetsledningen skall minst två gånger årligen sammanträda med företagsombuden för samråd och information. Kallelse till ordinarie sammanträde, vilken skall innehålla uppgift om de frågor som skall behandlas, skall jämte handlingar som belyser frågorna tillställas företagsombuden i så god tid som möjligt. Om arbetsledningen eller ombud begär det, skall protokoll föras vid sammanträde.

Om arbetsledningen eller företagsombud begär det, skall extra sammanträde hållas för behandling av ärende som ej lämpligen kan anstå till ordinarie sammanträde.

För företagsombud gäller i övrigt 2, 3, 5—12, 19, 20, 22, 24, 25 och 28 §§ i tillämpliga delar.

Ersättningsbestämmelser

31 §.

Ersättning till ledamot i företagsnämnd och suppleant, som inträder i ledamots ställe, utgår i form av dagarvode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i kommittékungörelsen den 28 juni 1946 (nr 394).

Vid ledighet under ordinarie arbetstid, som tages i anspråk för sammanträde med nämnd, förslagskommitté, arbetsutskott, annat utskott eller arbetsgrupp, får ledamot i nämnd eller suppleant som inträder i ledamots ställe utöver dagarvode uppbära lön utan löneavdrag, om han är tjänsteman, och i annat fall ersättning beräknad på grundval av den anställdes medeltimförtjänst enligt gällande avtal. Om myndigheten finner det motiverat med hänsyn till tjänstgöringsförhållandena och sammanträdes längd och förläggning, får myndigheten medge ledamot eller suppleant med oregelbunden tjänstgöring behövlig ledighet, med motsvarande löneförmåner, från tjänstgöringspass som infaller före eller efter sammanträdet. Övertidsgottgörelse eller annan ersättning för tid utöver ordinarie arbetstid utgår icke och ej heller obekvämtidstillägg.

Vid resa till eller från sammanträde och vid vistelse på sammanträdesorten utgår resekostnadsersättning och traktamente med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i allmänna resereglementet, dock lägst enligt rese- och traktamentsklass B.

Ersättning till sekreterare som ej är ledamot eller suppleant i nämnd utgår efter samma grunder som gäller för ledamot. Ingår sekreterargöro-

målen i vederbörandes tjänst, utgår ersättning endast för dag då han tjänstgör som sekreterare vid sammanträde i nämnd.

32 §.

Ersättning till företagsombud utgår efter samma grunder som gäller för ledamot i företagsnämnd.

33 §.

Myndighet får medge att ersättning utgår till sådan ledamot, suppleant eller sekreterare i förslagskommitté, arbetsutskott, annat utskott eller arbetsgrupp, som ej är ledamot, suppleant eller sekreterare i företagsnämnden. Ersättningen utgår efter samma grunder som gäller för ledamot i företagsnämnd.

Myndigheten bestämmer om och i vad mån ersättning skall utgå till person utom myndigheten vilken kallas som sakkunnig till nämnds sammanträde.

34 §.

Ersättning enligt 31—33 §§ utbetalas enligt räkning som attesteras av ordföranden och utgår av myndighetens omkostnadsanslag respektive driftmedel, om Kungl. Maj:t ej föreskriver annat.

Övriga bestämmelser

35 §.

När företagsnämnd inrättas vid myndighet, skall myndigheten till chefen för civildepartementet sända avskrift av beslutet eller överenskommelsen och de föreskrifter som meddelats med anledning av inrättandet.

36 §.

Talan får ej föras mot företagsnämnds eller central företagsnämnds beslut, om ej annat följer av 39 § statstjänstemannalagen den 3 juni 1965 (nr 274).

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1968, då cirkuläret den 19 december 1958 (nr 662) till statsmyndigheterna angående företagsnämnder m. m. inom statsförvaltningen skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser skall dock gälla intill dess samarbetsorgan inrättats enligt kungörelsen.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 29 mars 1968.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Civildepartementet)

HANS GUSTAFSSON

SFS Nr 103

KUNGL. MAJ:TS CIRKULÄR TILL STATSMYNDIGHETERNA

om bestridande av utgifter för förslagsverksamhet i vissa fall

GUSTAF ADOLF etc. etc. Vår ynnest etc. Kungl. Maj:t har funnit gott förordna att myndighet, som ej disponerar medel för ersättningar och belöningar inom förslagsverksamhet som avses i kungörelsen den 29 mars 1968 (nr 104) om företagsnämnder m. m. inom statsförvaltningen, får för sådant ändamål taga i anspråk medel som anvisats myndigheten till expenser med den begränsningen att beslut om ersättning eller belöning får avse högst 500 kronor i varje särskilt fall.

Detta cirkulär träder i kraft den 1 juli 1968.

Stockholms slott den 29 mars 1968.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Civildepartementet)

HANS GUSTAFSSON